

**Щодо заповнення примірних форм, передбачених додатками до наказу
Мінінфраструктури від 28.03.2024 № 262 «Про забезпечення моніторингу
стану розрахунків за житлово-комунальні послуги та інших показників у
сфері житлово-комунального господарства»**

Загальні положення

Додатками до наказу Мінінфраструктури від 28.03.2024 № 262 «Про забезпечення моніторингу стану розрахунків за житлово-комунальні послуги та інших показників у сфері житлово-комунального господарства» (далі – Наказ № 262) передбачено Примірні форми надання інформації щодо стану розрахунків за житлово-комунальні послуги та інших показників у сфері житлово-комунального господарства (далі – Примірні форми) за якими подається інформація до Мінінфраструктури.

При заповненні Примірних форм слід врахувати наступне:

- 1) терміни подання інформації та звітні періоди визначаються безпосередньо у кожній Примірній формі;
- 2) показники у Примірних формах зазначаються в тих одиницях виміру, які передбачені відповідним рядком Примірної форми;
- 3) за відсутності даних у Примірних формах зазначаються нульові значення відповідних показників за звітний період;
- 4) Примірні форми, що заповнюються підприємствами, стосуються усіх підприємств галузі, що здійснюють відповідну діяльність на території області (або м. Києва) не залежно від їх форми власності та органу регулювання діяльності;
- 5) інформація на виконання Наказу № 262 згідно з Примірними формами надається керівниками структурних підрозділів, до компетенції яких належать питання житлово-комунального господарства, обласних та Київської міської державних адміністрацій (відповідних військових/військово-цивільних адміністрацій – у разі їх утворення) на електронні адреси, які було доведено листом Мінінфраструктури від 04.04.2024 № 4486/25/14-24, з обов'язковим подальшим підтвердженням через систему електронної взаємодії органів виконавчої влади (СЕВ ОВВ).

Узагальнену інформацію щодо подання та заповнення Примірних форм 1-34 наведено у додатку 2.

Звертаємо увагу, що у разі якщо у поданих до Мінінфраструктури Примірних формах виявлено помилки, відбулися зміни за результатами проведення перевірок контролюючих органів чи відбулись зміни у фінансовій або статистичній звітності підприємства, виправлення відповідних даних

здійснюються у Примірних формах за відповідний період, а також у наростаючих підсумкових даних Примірних форм наступних звітних періодів, що офіційно надсилаються структурними підрозділами, до компетенції яких належать питання житлово-комунального господарства, обласних та Київської міської державних адміністрацій (відповідних військових адміністрацій) до Мінінфраструктури разом із супровідним листом у якому наводяться обґрунтовані пояснення причин внесених змін по конкретному підприємству.

У випадку якщо певним підприємством відповідного регіону припинено діяльність або відбулася реорганізація (шляхом злиття, приєднання, поділу, перетворення юридичної особи), структурний підрозділ, до компетенції якого належать питання житлово-комунального господарства, обласної, Київської міської державних адміністрацій (відповідних військових адміністрацій) при поданні чергової інформації на виконання вимог Наказу № 262 обов'язково інформує про це Мінінфраструктури.

Разом з тим, за результатами аналізу інформації, отриманої Мінінфраструктури за I квартал 2024 року, вважаємо, за доцільне надати роз'яснення щодо заповнення Примірних форм 1-5.

1. Враховуючи те, що звітними періодами за Примірними формами 1-5 є I квартал, I півріччя, 9 місяців, рік - показники у цих Примірних формах подаються щоквартально та щорічно *наростаючим підсумком з початку поточного року* (окрім даних, які надаються на кінець звітного періоду).

2. Показники, що відображаються у Примірних формах 1- 5, мають ґрунтуватися на достовірних даних первинного (бухгалтерського) та внутрішньогосподарського (управлінського) обліку.

При цьому, на відміну від фінансової звітності, де надається інформація в цілому по підприємству, у розділах I – III Примірних форм 1-5 наводиться аналогічна інформація за основним видом діяльності (виробництво, транспортування, постачання теплової енергії та надання послуг з постачання теплової енергії і постачання гарячої води; надання послуги з централізованого водопостачання; надання послуги з централізованого водовідведення; надання послуги з поводження з побутовими відходами / послуги з управління побутовими відходами; надання послуги з управління багатоквартирним будинком).

Тобто, у разі якщо суб'єкт господарювання здійснює іншу діяльність, окрім вищезазначених, які є основними видами діяльності, то у відповідному рядку Примірної форми 1-5, зазначається лише той показник, що відображає *витрати, доходи, результати діяльності* суб'єкта господарювання саме від виробництва, транспортування, постачання теплової енергії та надання відповідних житлово-комунальних послуг.

Враховуючи те, що фінансово-економічні показники за іншими видами діяльності не враховуються та, відповідно, не відображаються у розділах I – III Примірних форм 1-5, відповідні показники Примірних форм 1-5 не є ідентичними показникам фінансової звітності (за наявності інших видів).

При цьому звертаємо увагу, що діяльність з абонентського обслуговування, а також технічного обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують надання відповідних послуг, не є основними і відносяться до інших видів діяльності.

3. **Розділ I** Примірних форм 1-5 містить показники обсягів реалізованої теплової енергії / протранспортованої теплової енергії / наданих послуг споживачам у натуральній та вартісній формі незалежно від стану оплати за них споживачів.

Інформація про доходи (чистий дохід; інші операційні доходи; фінансові та інші доходи) відображається з урахуванням даних Звіту про фінансові результати (Звіту про сукупний дохід) форми № 2, визначеного Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за № 336/22868 (із змінами) (далі – Форма № 2), а для суб'єктів малого підприємництва - Звіту про фінансові результати форми № 2-м, визначеного Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємництва», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 року № 39, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 15 березня 2000 року за № 161/4382 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 24 січня 2011 року № 25) (із змінами) (далі – Форма № 2-м).

При зазначенні величини чистого доходу від реалізації теплової енергії споживачам; транспортування теплової енергії; надання відповідних житлово-комунальних послуг споживачам зазначається сума доходу (незалежно від стану оплати споживачів), що визначається шляхом множення фактичних обсягів реалізації/надання послуг на тариф/ціну, що діяв (діяла) упродовж звітного періоду та застосовувався (застосовувалась) до споживача).

4. **Розділ II** Примірних форм 1-5 передбачає інформацію про витрати на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії/ надання послуг.

Розділ II заповнюється відповідно до Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 16 «Витрати», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 31 грудня 1999 року № 318, зареєстровано в Міністерстві юстиції України 19 січня 2000 року за № 27/4248, та відображає структуру витрат *звичайної діяльності* з детальним зазначенням витрат *операційної діяльності, а також фінансових та інших витрат звичайної діяльності*.

До складу витрат звичайної діяльності (або повної собівартості виробництва, транспортування, постачання теплової енергії, надання послуг) включаються усі витрати підприємства, що можуть увійти (або увійшли) до складу економічно обґрунтованих тарифів на теплову енергію, її виробництво, транспортування та постачання, комунальні послуги, а також до складу ціни на послугу з управління багатоквартирним будинком.

При цьому визначення показників статей витрат *операційної діяльності, фінансових та інших витрат звичайної діяльності* здійснюється з урахуванням відповідних показників, відображених у Формі 2, а для суб'єктів малого підприємництва - Формі № 2-м.

5. **Розділ III** *Примірних форм 1-5* передбачає інформацію про результати діяльності підприємств, містить показники, які ґрунтуються на основі фінансової звітності та відображають:

1) *фінансові результати* від звичайної діяльності (прибуток (+) / збиток (-)), що визначається шляхом зіставлення доходів та витрат звітного періоду з урахуванням відповідних даних («Чистий фінансовий результат»/ «Чистий прибуток (збиток)»), відображених у Формі № 2 або Формі № 2-м - для суб'єктів малого підприємництва;

2) *обсяги дебіторської заборгованості* споживачів (з урахуванням розподілу відповідних споживачів) на кінець звітного періоду *за чистою реалізаційною вартістю*, що виділяються із загальної суми дебіторської заборгованості підприємства і заповнюються з урахуванням показника, зазначеного у рядку «Дебіторська заборгованість за товари, роботи, послуги» розділу II «Оборотні активи» Балансу (Звіту про фінансовий стан) форми № 1, визначеного Національним положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73, зареєстрованим в Міністерстві юстиції України 28 лютого 2013 року за № 336/22868 (із змінами) (далі – Форма № 1), а для суб'єктів малого підприємництва - Балансу форми № 1-м, визначеного Положенням (стандартом) бухгалтерського обліку 25 «Фінансовий звіт суб'єкта малого підприємства», затвердженим наказом Міністерства фінансів України від 25 лютого 2000 року № 39, зареєстрованим у Міністерстві юстиції України 15 березня 2000 року за № 161/4382 (у редакції наказу Міністерства фінансів України від 24 січня 2011 року № 25) (із змінами) (далі – Форма № 1-м);

3) *обсяги кредиторської заборгованості за товари, роботи, послуги на кінець звітного періоду*, що виділяються із загальної суми кредиторської заборгованості підприємства і заповнюються з урахуванням показника, зазначеного у рядку «Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги» розділу III «Поточні зобов'язання і забезпечення» пасиву Балансу Форми № 1, а для суб'єктів малого підприємництва - у рядку «Поточна кредиторська заборгованість за: товари, роботи, послуги» розділу III «Поточні зобов'язання» пасиву Балансу Форми № 1-м;

4) *короткострокові кредити банків (залишок на кінець періоду)*, що відображає залишок відповідних кредитів з урахуванням показника, зазначеного у рядку «Короткострокові кредити банків» розділу III «Поточні зобов'язання і забезпечення» пасиву Балансу Форми № 1, а для суб'єктів малого підприємництва - у рядку «Короткострокові кредити банків» розділу III «Поточні зобов'язання» пасиву Балансу Форми № 1-м;

Додатково у розділі III *Примірних форм 1-4* передбачено інформацію про:

1) *заборгованість державного бюджету з відшкодування різниці в тарифах* - відображається виключно щодо тієї суми заборгованості, яка узгоджена відповідно до вимог законодавства територіальними комісіями та підлягає компенсації з державного бюджету (для підприємств теплопостачання: залишки невідшкодованої заборгованості з різниці в тарифах, що утворилась станом на 01.06.2021 та невідшкодована заборгованість з різниці в тарифах, утворена після 01.06.2021; для підприємств централізованого водопостачання та водовідведення - залишки невідшкодованої заборгованості з різниці в тарифах, що утворилась станом на 01.06.2021 та невідшкодована заборгованість з різниці в тарифах, утворена після 01.06.2021 (станом на 01.07.2022);

2) *заборгованість місцевого бюджету з відшкодування різниці в тарифах* - відображається виключно щодо тієї суми заборгованості, яка відповідно до Закону України «Про ціни і ціноутворення», «Про місцеве самоврядування в Україні» підлягає відшкодуванню з місцевого бюджету;

3) *втрати, які виникли протягом періоду розгляду уповноваженим органом розрахунків тарифів, їх встановлення та оприлюднення* - відображаються виключно щодо тієї суми втрат, які розраховані за вимогами Порядків формування тарифів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 01.06.2011 № 869, та обліковуються на підприємстві (стосується суб'єктів господарювання діяльність яких регулюється на місцевому рівні та розмір втрат для яких погоджено органом місцевого самоврядування);

4) *визнані штрафи, пені, неустойки* – зазначається сума штрафів, пені, неустойки, що визнані підприємством в установленому порядку та відображені в обліку підприємства;

5) *списану безнадійну заборгованість* – зазначається сума списаної в установленому порядку безнадійної дебіторської заборгованості та відображеної в обліку підприємства з урахуванням вимог Положення (стандарту) бухгалтерського обліку 10 «Дебіторська заборгованість», затвердженого наказом Міністерства фінансів України від 08 жовтня 1999 року № 237, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 25 жовтня 1999 року за № 725/4018.

6. **Розділ IV** *Примірних форм 1-5* передбачає довідкову інформацію щодо підприємств, а саме:

1) *кількість штатних працівників (керівники, професіонали, фахівці, технічні службовці / робітники, обслуговуючий персонал)* – відображається середньооблікова кількість штатних працівників за відповідними категоріями, що має кореспондуватися з інформацією, що подається відповідно до форми державного статистичного спостереження № 1-ПВ (місячна) «Звіт із праці», затвердженої наказом Держстату.

2) *обсяг оплаченої теплової енергії/транспортування теплової енергії/послуг* – зазначається фактично оплачений відповідними споживачами обсяг (вартість), а також з урахуванням дотацій, отриманих підприємством у відповідному періоді з державного та/або місцевого бюджету (за наявності);

3) *витрати від здійснення діяльності з абонентського обслуговування (для Примірних форм 1-4)* – зазначається сума витрат, понесених підприємством – виконавцем комунальної послуги за відповідний звітний період на здійснення діяльності з абонентського обслуговування за умовами індивідуального договору про надання комунальних послуг та/або індивідуального договору з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги»;

4) *чистий дохід від здійснення діяльності з абонентського обслуговування (для Примірних форм 1-4)* - зазначається сума доходу від здійснення підприємством – виконавцем комунальної послуги за відповідний звітний період діяльності з абонентського обслуговування за умовами індивідуального договору про надання комунальних послуг та/або індивідуального договору з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (відповідна сума доходу не залежить від стану оплати споживачів та визначається шляхом множення кількості абонентів за відповідними договорами на розмір плати за абонентське обслуговування, визначений наказом по підприємству, що діяв упродовж звітного періоду);

5) *витрати від здійснення діяльності з технічного обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують надання відповідних послуг (для Примірних форм 1-3)*- зазначається сума витрат, понесених підприємством – виконавцем комунальної послуги за відповідний звітний період на здійснення діяльності з технічного обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують надання відповідних послуг, за умовами індивідуального договору з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги»;

6) *чистий дохід від здійснення діяльності з технічного обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують надання відповідних послуг (для Примірних форм 1-3)* - зазначається сума доходу від здійснення підприємством – виконавцем комунальної послуги за відповідний звітний період діяльності з технічного обслуговування та поточного ремонту внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, що забезпечують надання відповідних послуг, за умовами індивідуального договору з обслуговуванням внутрішньобудинкових систем про надання комунальних послуг відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги» (відповідна сума доходу не залежить від стану оплати споживачів та визначається шляхом множення кількості абонентів за відповідними договорами на розмір плати за технічне обслуговування та поточний ремонт внутрішньобудинкових систем багатоквартирного будинку, визначений договорами зі споживачами).

Під час заповнення Примірної форми 1, слід врахувати наступні особливості.

Примірна форма 1 про витрати виробництва та фінансові показники діяльності суб'єктів господарювання від реалізації теплової енергії, надання послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води побудована з урахуванням вимог законодавства щодо розподілу теплової енергії (як товарної продукції) та комунальних послуг – послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води.

Звертаємо увагу, що тепла енергія та послуга з постачання теплової енергії не є тотожними поняттями.

Теплова енергія – це товарна продукція, постачання якої здійснюється за договором купівлі – продажу відповідно до Правил користування тепловою енергією, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 03.10.2007 № 1198. У розумінні цих Правил споживач теплової енергії – це фізична особа, яка є власником будівлі або суб'єктом підприємницької діяльності, чи юридична особа, яка використовує теплову енергію відповідно до договору

Послуга з постачання теплової енергії – це комунальна послуга, надання якої здійснюється відповідно до Закону України «Про житлово-комунальні послуги», Правил та типових договорів, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 21.08.2019 № 830.

Постачання теплової енергії та надання комунальних послуг здійснюється виключно на підставі договорів, укладених зі споживачами.

З огляду на зазначене, відображення показників у розділі I «Реалізація теплової енергії, надання послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води» Примірної форми 1 має здійснюватися з урахуванням розподілу обсягів теплової енергії (як товарної продукції) і обсягів теплової енергії для надання комунальних послуг відповідно до наявних (діючих) договорів купівлі-продажу теплової енергії та договорів про надання комунальних послуг.

При цьому не допускається дублювання інформації про обсяги теплової енергії (як товарної продукції) та обсяги теплової енергії для потреб надання послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води.

Окремо слід зазначити, що рядок 26 «Протранспортовано теплової енергії інших підприємств сфери теплопостачання» розділу I заповнюється лише тими підприємствами, що мають укладені договори на транспортування теплової енергії (власними мережами) з іншими підприємствами теплопостачання.

У разі заповнення підприємством рядка 26 обов'язково заповнюються:

рядок 54 «Чистий дохід від транспортування теплової енергії інших підприємств сфери теплопостачання»;

рядок 81 «Витрати звичайної діяльності, пов'язані з транспортуванням теплової енергії інших підприємств сфери теплопостачання, у структурі всіх витрат звичайної діяльності».

При цьому звертаємо увагу, що показник, який відображено у рядку 81, включається також до витрат звичайної діяльності (рядок 61 розділу II).

Під час заповнення Примірних форм 1 - 3, слід врахувати наступні особливості.

У Розділі II Примірних форм 1-3 передбачено інформацію про витрати на виробництво, транспортування та постачання теплової енергії, надання послуг з постачання теплової енергії та постачання гарячої води, послуг з централізованого водопостачання та послуг з централізованого водовідведення.

До складу матеріальних витрат відносяться витрати на електричну енергію (без послуги з розподілу електричної енергії).

При цьому варто звернути увагу на особливостях розрахунків за електричну енергію, враховуючи вимоги Закону України «Про ринок електричної енергії», Правил роздрібного ринку електричної енергії, затверджених постановою Національної комісії, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг від 14.03.2018 № 312 (далі - Правила), а також договорів, укладених з відповідним електропостачальником.

Відповідно до пункту 1.2.1. глави 1.2 розділу I Правил на роздрібному ринку електричної енергії споживання та використання електричної енергії для потреб електроустановки споживача здійснюється за умови забезпечення розподілу/передачі та продажу (постачання) електричної енергії *на підставі договорів про розподіл/передачу, постачання електричної енергії*, надання послуг комерційного обліку, які укладаються відповідно до цих Правил, Кодексу системи передачі, Кодексу систем розподілу та Кодексу комерційного обліку.

При цьому пунктом 1.2.6. глави 1.2 розділу I Правил передбачено, що оператор системи, який здійснює розподіл (передачу) електричної енергії безпосередньо до електроустановок споживача, отримує плату за послуги з розподілу (передачі) електричної енергії або від споживача, або від електропостачальника за вибором споживача (крім постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг). Вибір споживача зазначається в договорі про постачання електричної енергії споживачу (обраній споживачем комерційній пропозиції).

У разі постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг послугу з розподілу (передачі) електричної енергії для потреб споживачів, електроустановки яких приєднані на території діяльності відповідного оператора системи, оплачує відповідний електропостачальник за усією сукупністю зазначених споживачів, постачання яким здійснює постачальник універсальних послуг. *При цьому ціни на електричну енергію, що постачається споживачам постачальниками універсальних послуг, включають, у тому числі, ціни (тарифи) на послуги оператора системи передачі та оператора системи розподілу відповідно до укладених договорів про надання відповідних послуг.*

Отже, у разі споживання підприємствами тепло-, водопостачання та водовідведення електричної енергії за договором про постачання електричної енергії постачальником універсальних послуг, витрати на послуги з розподілу електричної енергії, не відмежовуються від витрат на електричну енергію та зазначаються разом.

Водночас відповідна інформація підприємств, що надають послуги з централізованого водопостачання та централізованого водовідведення, має узгоджуватися з інформацією, що подається за Примірними формами 22 - 23 (в частині розрахунків за послугу з розподілу електричної енергії та за електричну енергію).
